

ubu králem

drama o pěti jednáních

Tato hra je věnována Marcelu Schwobovi

I potřásl otec Ubu hruškovitou hlavou, což do jazyka anglického Shakespeare převeďeno býti může, a pod tímto jménem se od něho v Anglicku zachovalo mnoho znamenitých dramát.

SLOŽENÍ ORCHESTRU

Hoboje – šalmaje
moldánky
basová tuba
flažolety – flétny
velká flétna
fagot – kontrafagot
trojitý fagot
malé černé trubky – bílé špičaté trubky
lesní rohy – pozouny – trombóny
zelené olifanty – pastýřské píšťaly
dudy
bombardóny – tympány
buben – turecký buben
velké varhany

OSOBY

OTEC UBU
MATKA UBU
KAPITÁN OBRUBA
KRÁL VÁCLAV
KRÁLOVNA ROSAMUNDA
BOLESLAV – jejich syn
LADISLAV – jejich syn
HROMOSLAV – jejich syn
GENERÁL LASCY
STANISLAV LECZINSKÝ
JAN SOBĚSKÝ
MIKULÁŠ RENSKÝ
CAR ALEXEJ
KLÍN – vojvoda
SLOUP – vojvoda
TYČKA – vojvoda
SPIKLENCI A VOJÁCI
LID
MICHAL FJODORVIČ
ŠLECHTICI
ÚŘEDNÍCI
STÍNY PŘEDKŮ
RADOVÉ
FINANČNÍCI
FINANČNÍ POCHOPOVÉ
SEDLÁCI
CELÉ RUSKÉ VOJSKO
CELÉ POLSKÉ VOJSKO
STRÁŽCI MATKY UBU
KAPITÁN
MEDVĚD
PFINANČNÍ KŮŇ
STROJ NA KUCHÁNÍ MOZKŮ
POSÁDKA
KAPITÁN

JEDNÁNÍ PRVNÍ

Scéna I

OTEC UBU, MATKA UBU

OTEC UBU

Hovnajs!

MATKA UBU

A to je pěkné, otče Ubu! Jste vy to čtverák!

OTEC UBU

Ať vás nepřerazím, matko Ubu!

MATKA UBU

Měl byste zabít někoho jiného, otče Ubu, ne mne.

OTEC UBU

Při mém zeleném ptáku, tomu nerozumím.

MATKA UBU

Cože, otče Ubu, jste snad spokojen se svým osudem?

OTEC UBU

Při mém zeleném ptáku, hovnajs, zajisté, paní, že jsem spokojen. Kapitán od dragounů, pobočník krále Václava, vyznamenaný řádem červeného orla polského, bývalý král Aragonie, co byste chtěla víc?

MATKA UBU

Cože! Vy jste přece byl aragonským králem a teď se spokojíte tím, že vodíte na přehlídky padesát hulvátů s kosinkami, ačkoliv by na vaší kebuli mohla po koruně aragonské nastoupit koruna polská?

OTEC UBU

Ach, matko Ubu, nerozumím tomu, co mi povídáš.

MATKA UBU

Ty jsi tak hloupý!

OTEC UBU

Při mém zeleném ptáku, král Václav je dosud velmi na živu a ostatně dejme tomu, že by i umřel, copak nemá hroznou spoustu dětí?

MATKA UBU

Kdo ti brání povraždit celou rodinu a dosednout na její místo?

OTEC UBU

Matko Ubu, vy mě urážíte a budete okamžitě uvržena do hrnce!

MATKA UBU

Ouha, ubožáčku, kdopak by ti spravoval kalhoty, kdybych byla uvržena do hrnce?

OTEC UBU

Aha, opravdu. Vlastně co na tom? Copak nemám prdel jako každý jiný?

MATKA UBU

Na tvém místě, co se té prdele týče, posadila bych ji na trůn. Mohl bys náramně zbohatnout, znamenitě se cpát jitřnicemi a hasit si to v kočáře po ulicích.

OTEC UBU

Kdybych byl králem, dal bych si udělat vysokou přilbici, jako jsem měl v Aragonii a co mi ty lumpové ve Španělsku tak nestoudně ukradli.

MATKA UBU

Mohl by sis taky pořídít deštník a kaftan, který by ti šel až na paty.

OTEC UBU

Ó, podléhám pokušení. Hrom do hovníka, hovníko do hromu,

jestli toho krále někdy potkám u lesa, zle se mu povede!

MATKA UBU

Výborně, otče Ubu, takhle se mi líbíš, teď jsi opravdový chlap.

OTEC UBU

Ba ne, já, kapitán od dragounů, a zabít polského krále? Radši umřít!

MATKA UBU

(stranou) Hovnajs! *(Nahlas)* Chceš tedy zůstat chudý jak ta kostelní myš, otče Ubu?

OTEC UBU

Mordije a při mém zeleném ptáku, radši zůstanu chudý jako vyzáblá a poctivá myš, než abych byl bohatý jako zlá a tlustá kočka.

MATKA UBU

A co helmice? Co deštník? Co kaftan?

OTEC UBU

No, a co má být? *(Odejde a bouchne dveřmi)*

MATKA UBU

(sama) Hovnisiko na hovnisiko, byla to s ním zatracená práce, ale hovnisiko na hovnisiko, myslím, že jsem s ním přeci hnula. Díky Bohu a mně samé, do týdne snad budu polskou královnou.

Scéna II

Scéna představuje pokoj v domě otce Ubu. Je prostřena skvělá tabule.

OTEC UBU, MATKA UBU

MATKA UBU

Naši hosté se pořádně opozdili.

OTEC UBU

To jo, při mém zeleném ptáku. Chcípám hlady. Matko Ubu, ty jsi dnes náramně ošklivá. To že čekáme hosty?

MATKA UBU

(pokrčí rameny) Hovnajš!

OTEC UBU

(bere se stolu pečené kuře) Koukni, já mám hlad, zakousnu se do toho ptáka. Je to kuře, se mi zdá. Není špatné.

MATKA UBU

Co to děláš, nešťastníče? Co budou jíst naši hosté?

OTEC UBU

Však ono jim zbude ještě dost. Už na nic nesáhnou. Matko Ubu, podívej se přece z okna, jestli nejdou naši hosté.

MATKA UBU

(odchází k oknu) Nevidím nikoho.

(Mezitím otec Ubu ukradne telecť řízek)

MATKA UBU

Aj, už jde kapitán Obruba se svými přivrženci. Co to zase jíš, otče Ubu?

OTEC UBU

Nic, kousek telecího.

MATKA UBU

Ó, telecť, telecť, telecť! On snědl telecť! Pomoc!

OTEC UBU

Při mém zeleném ptáku, já ti vyškrábu oči.

(Dveře se otevřou)

Scéna III

OTEC UBU, MATKA UBU, KAPITÁN OBRUBA A JEHO
PŘIVRŽENCI

MATKA UBU

Dobrý den, pánové, nemůžeme se vás dočkat. Posadte se.

KAPITÁN OBRUBA

Dobrý den, paní. Ale kdepak je otec Ubu?

OTEC UBU

Tady jsem, tady jsem. Safraporte, při mém zeleném ptáku, jsem přece dost tlustý!

KAPITÁN OBRUBA

Dobrý den, otče Ubu. Posadte se, hoši. *(Všichni usedají)*

OTEC UBU

Uf, málem bych byl prolomil židli.

KAPITÁN OBRUBA

Nu, matko Ubu, co nám dáte dnes dobrého?

MATKA UBU

Zde je jídelní lístek.

OTEC UBU

Aj, to mě zajímá.

MATKA UBU

Polská polévka, bašmaní kotlety, telecí, kuře, psí paštika, krocení biskupy, šlehačka s piškoty...

OTEC UBU

Myslím, že by to stačilo. Je tam ještě něco?

MATKA UBU

(pokračuje) Zmrzlina, salát, ovoce, zákusky, kaše, topinambury, květák na hovnisku.

OTEC UBU

Copak jsem nějaký pádišáh, abych mohl takhle rozhazovat?

MATKA UBU

Neposlouchejte ho, je blbý.

OTEC UBU

Ha, nabrousím si zuby o vaše lýčka!

MATKA UBU

Koukej jíst, otče Ubu, tady máš polskou.

OTEC UBU

Hrome, ta je mizerná!

KAPITÁN OBRUBA

Opravdu, není to dobré.

MATKA UBU

Co byste ještě chtěli, vy hromado nestydů?

OTEC UBU

(klepne si prstem na čelo) Oho, mám nápad. Vráťm se hned. *(Odchází)*

MATKA UBU

Pánové, ochutnáme telecí.

OBRUBA

Je velmi dobré, to mi stačí.

MATKA UBU

Teď do biskupů.

OBRUBA

Lahůdka, lahůdka. Ať žije matka Ubu!

VŠICHNI

Ať žije matka Ubu!

OTEC UBU

(vrací se) A brzy budete křičet: ať žije otec Ubu. *(Drží v ruce odpornou štětku a hodí ji na stůl)*

MATKA UBU

Bídáku, co to děláš?

OTEC UBU

Ochutnejte trochu.

(Některí ochutnávají a padají otráveni)

OTEC UBU

Matko Ubu, dej sem bašmaní kotlety, ať pánům posloužím.

MATKA UBU

Tu máš.

OTEC UBU

Všichni ven! Kapitáne Obrubo, musím vám něco říci.

OSTATNÍ

Ale my přece ještě nejedli!

OTEC UBU

Co, vy že jste nejedli?! Všichni ven! Zůstaňte, Obrubo. *(Nikdo se nehýbá)*

OTEC UBU

Ještě nejste venku? Při mém zeleném ptáku, já vás pomlátím bašmaními žebry. *(Začne je na ně házet)*

VŠICHNI

Au! Běda! Pomoc! Braňte se! Hruža, umírám!

OTEC UBU

Hovnajš! Hovnajš! Hovnajš! Ven! Dělán, co jsem slíbil.

VŠICHNI

Utíkejme! Ten bídák otec Ubu! Ten zrádce, rošťák sprostá!

OTEC UBU

Uf, konečně jsou pryč! Už je mi líp, ale moc špatně jsem se najedl. Pojdte, Obrubo.

(Odejdou s matkou Ubu)

SCÉNA IV

OTEC UBU, MATKA UBU, KAPITÁN OBRUBA

OTEC UBU

Nu, kapitáne, jak vám chutnalo?

KAPITÁN OBRUBA

Znamenitě, pane, až na ten hovnajs.

OTEC UBU

Ó, hovnajs nebyl špatný.

KAPITÁN OBRUBA

Proti gustu žádný dišputát.

OTEC UBU

Kapitáne Obrubo, rozhodl jsem se jmenovat vás vévodou litevským.

KAPITÁN OBRUBA

Jak to, myslel jsem, že jste úplný žebrák, otče Ubu.

OTEC UBU

Záleží na vás, abych v několika dnech vládl v Polsku.

KAPITÁN OBRUBA

Vy chcete zabít Václava?

OTEC UBU

Vida ho, chlapa, není hloupý, uhádl to.

KAPITÁN OBRUBA

Jestli je potřeba zabít Václava, jsem pro to. Jsem jeho úhlavní nepřítel a ručím za své mužstvo.

OTEC UBU

(vrhá se k němu a objímá ho) Ach, já vás mám tolik rád, Obrubo!

KAPITÁN OBRUBA

Fuj, vy smrdíte, otče Ubu. Copak se nikdy nemeжете?

OTEC UBU

Málokdy.

MATKA UBU

Nikdy.

OTEC UBU

Šlápnu ti na nohu.

MATKA UBU

Ty tlusté hovnisko!

OTEC UBU

Jděte, Obrubo. S vámi jsem už domluvil. Ale při mém zeleném ptáku, přísahám u matky Ubu, že vás udělám vévodou litevským...

MATKA UBU

Ale...

OTEC UBU

Mlč, cukroušku...

(Odejdou)

SCÉNA V

OTEC UBU, MATKA UBU, POSEL

OTEC UBU

Co chcete, pane? Vypadněte a neotravujte mě.

POSEL

Pane, jste předvolán ke králi. *(Odejde)*

OTEC UBU

Ó, hovnajs, tisíc katů, při mém zeleném ptáku, jsem prozrazen, budu s'at! Běda! Běda!

MATKA UBU

Učiněná hnilička! A čas kvapí.

OTEC UBU

Ha, mám nápad: řeknu, že to udělala matka Ubu a Obruba.

MATKA UBU

Jestli to řekneš, ty prasáku tlustá...

OTEC UBU

Už tam jdu. *(Odchází)*

MATKA UBU

(Běží za ním) Otče Ubu, otče Ubu, dám ti jitričku. *(Odchází)*

OTEC UBU

(za scénou) E, hovnajs! Abys věděla, já se ti na tu jitričku – usvědčím!

SCÉNA VI

Královský palác

KRÁL VÁCLAV, OBKLOPEN SVÝMI DŮSTOJNÍKY;
OBRUBA, KRÁLOVŠTÍ SYNOVÉ: BOLESLAV, LADISLAV,
HROMOSLAV. PAK UBU

OTEC UBU

(vstupuje) Abyste věděl, to já ne, to matka Ubu a Obruba.

KRÁL

Co je ti, otče Ubu?

KAPITÁN OBRUBA

Moc pil.

KRÁL

Jako já dnes ráno.

OTEC UBU

Ano, jsem ožralý, poněvadž jsem vypil moře francouzského vína.

KRÁL

Otče Ubu, chci se ti odměnit za četné služby, které jsi mi prokázal jako kapitán dragounů, a jmenuji tě dnes hrabětem sandoměřským.

OTEC UBU

Ó, pane Václave, nevím, jak bych vám poděkoval.

KRÁL

Neděkuj mi, otče Ubu, a dostav se zítra ráno na velkou přehlídku.

OTEC UBU

Budu tam, ale raďte přijmout laskavě tuto píšťalku.
(Podává králi píšťalku)

KRÁL

Co mám dělat s píšťalkou? Dám ji Hromoslavovi.

HROMOSLAV

To je hlupák, ten otec Ubu!

OTEC UBU

A teď se zdejchnu. *(Když se obrátí, upadne)* Ach! Au, pomoc! Při mém zeleném ptáku, přetřhl jsem si střeva a prorazil měchýř!

KRÁL

(zdvíhá ho) Otče Ubu, ublížil jste si?

OTEC UBU

Jak by ne, a docela jistě pojdu. Co si počne matka Ubu?

KRÁL

Postarám se jí o živobytí.

OTEC UBU

Jste věru dobrotivý. *(Odchází)* Ano, králi Václave, ale přesto budeš utracen.

SCÉNA VII

Dům otce Ubu.

KLÍN, SLOUP, TYČKA, OTEC UBU, MATKA UBU,
SPIKLENCI A VOJÁCI, KAPITÁN OBRUBA

OTEC UBU

Nu, milí přátelé, je nejvyšší čas, abychom připravili plán spiknutí. Ať každý podá svůj návrh. Když dovolíte, povím nejdřív svůj.

KAPITÁN OBRUBA

Mluvte, otče Ubu.

OTEC UBU

Nu tak, přátelé, já myslím, že bude nejlepší, když krále jednoduše otrávíme tím, že mu nacpeme do snídaň arsenik. Jak začne baštit, padne mrtev, a tak se stanu králem.

VŠICHNI

Fuj, špinavče!

OTEC UBU

Co? To se vám nelíbí? Ať tedy Obruba řekne svůj návrh.

KAPITÁN OBRUBA

Já bych ho pořádně natřel mečem a rozsekl bych ho od hlavy až po pás.

VŠICHNI

Ano, to je důstojné a chrabré!

OTEC UBU

A co když vás kopne? Vzpomínám si teď, že chodívá na přehlídky v železných střevicích a s těmi by to bolelo. Kdybych věděl, běžel bych vás radši udat, abych se vytáhl z té špinavé historie, a myslím, že by mi dal ještě prachy.

MATKA UBU

Ó, ty zrádče a zbabělče, ty ohavný škrebe!

VŠICHNI

Naplivat na otce Ubu!

OTEC UBU

Hehé, pánové, jen klid, jestli nechcete, abych vás strčil do kapsy! Ostatně jsem ochoten obětovat se pro vás. Z toho vyplývá, Obrubo, že si bereš na starost krále rozseknout.

KAPITÁN OBRUBA

Nebylo by lepší, abychom se všichni najednou na něho vrhli se strašným křikem a kušněním? Snad bychom tím strhli vojsko.

OTEC UBU

Tak počkejte. Já budu koukat, abych mu šlápl na nohu, on se bude vzpírat, já mu řeknu: h o v n a j s, a na to znamená vy se na něho vrhnete.

MATKA UBU

Ano, a jak bude mrtev, ty se zmocníš jeho koruny a žezla.

KAPITÁN OBRUBA

A já budu se svým mužstvem pronásledovat královskou rodinu.

OTEC UBU

Ano, nezapomeň hlavně na mladého Hromoslava. *(Odcházejí)*

OTEC UBU

(běží za nimi a přivede je zpět) Pánové, zapomněli jsme na nezbytný obřad; musíme přísahat, že se budeme statečně bít.

KAPITÁN OBRUBA

Ale jak to uděláme? Nemáme kněze!

OTEC UBU

Matka Ubu ho zastane.

VŠICHNI

Nu tak, budíž!

OTEC UBU

Vy tedy přisáháte, že pořádně zabijete krále?

VŠICHNI

Ano, přisaháme! Ať žije otec Ubu!

JEDNÁNÍ DRUHÉ

SCÉNA I

Královský palác.

VÁCLAV, KRÁLOVNA ROSAMUNDA, BOLESLAV,
LADISLAV, HROMOSLAV

KRÁL

Pane Hromoslave, choval jste se dnes ráno k panu Ubu, rytíři mých řádů a hraběti sandoměřskému, velmi drze. Za to vám zakazuji, abyste byl přítomen mé dnešní přehlídce.

KRÁLOVNA

Václave, celá vaše rodina by přece tak zrovna stačila k vaší ochraně.

KRÁL

Paní, neodvolávám nikdy, co jsem řekl. Unavujete mne svými hloupostmi.

HROMOSLAV

Podrobuji se, pane otče.

KRÁLOVNA

Sire, jste tedy stále ještě rozhodnut, že půjdete na tu přehlídku?

KRÁL

A proč bych tam nechodil, paní?

KRÁLOVNA

Povím vám to ještě jednou: což jsem ho ve snu neviděla, jak vás udeřil palcátem a vrhl vás do Visly a jak mu orel, podobný orlu na polském erbu, vsadil korunu?

KRÁL

Komu?

KRÁLOVNA

Otci Ubu.

KRÁL

Šílený nápad! Pan Ubu je znamenitý kavalír a dal by se pro mne roztrhat na kusy.

KRÁLOVNA A HROMOSLAV

Velký omyl!

KRÁL

Mlčte, mladý nezpůsobu. A vy paní, abyste věděla, jak málo se obávám pana Ubu, půjdu na přehlídku tak, jak jsem: bez brnění a bez meče.

KRÁLOVNA

Osudná nerozvážnost! Už vás nespátřím živého.

KRÁL

Pojďte, Ladislave, pojďte Boleslave.

(Odcházejí. Královna a Hromoslav jdou k oknu)

KRÁLOVNA A HROMOSLAV

Nechť Bůh a mocný svatý Mikuláš vás ochraňují!

KRÁLOVNA

Hromoslave, pojd'te se mnou do kaple pomodlit se za svého otce a za své bratry.

SCÉNA II

Místo přehlídky.

POLSKÁ ARMÁDA, KRÁL, BOLESLAV, LADISLAV, OTEC
UBU, KAPITÁN OBRUBA SE SVÝM MUŽSTVEM, KLÍN,
SLOUP, TYČKA

KRÁL

Vznešený otče Ubu, přistupte ke mně se svou družinou, abychom provedli přehlídku.

OTEC UBU

(ke svým druhům) Všichni pozor. *(Ke králi)* Už se jde pane, už se jde. *(Mužstvo otce Ubu obkloptí krále)*

KRÁL

Aha, zde je jízdní garda gdaňská. Na mou věru, jsou to velmi krásní chlapci.

OTEC UBU

Myslíte? Mně se zdají mizerní. Podívejte se na tohohle. *(K vojákovi)* Jak dlouho ses nemyl, odporný tvore?

KRÁL

Vždyť ten voják je velmi čistý. Co je vám, otče Ubu?

OTEC UBU

Tu máš! *(Drtí mu nohu)*

KRÁL

Bídňku!

OTEC UBU

H o v n a j s! Ke mně, přátelé!

KAPITÁN OBRUBA

Hurrá! Kupředu! *(Všichni se vrhnou na krále, nastane vřava)*

KRÁL

Ach, pomoc! Svatá panno, jsem mrtev.

BOLESLAV

(k Ladislavovi) Co je to? Tasmě.

OTEC UBU

Koruna je má. Nynčko na ostatní!

KAPITÁN OBRUBA

Hrr na zrádce!! *(Královští synové prchají, všichni je pronásledují)*

SCÉNA III

KRÁLOVNA, HROMOSLAV

KRÁLOVNA

Konečně jsem trochu klidnějšť.

HROMOSLAV

Nemáte důvod k obavám.

(Zvenčí je slyšet strašný křik)

HROMOSLAV

Co to vidím? Otec Ubu a jeho mužstvo pronásleduje mé bratry!

KRÁLOVNA

Ach, můj bože! Svatá panno, prohrávaj, ustupuj!

HROMOSLAV

Celá armáda jde za otcem Ubu, král už tam není. Hrůza! Pomoc!

KRÁLOVNA

Boleslav je mrtev, zastřelili ho!

HROMOSLAV

Hej! (*Ladislav se obrátí*) Braň se! Hurá, Ladislave!

KRÁLOVNA

Ach, je obklíčen!

HROMOSLAV

Je po něm. Obruba ho teď přesekl jako uzenku.

KRÁLOVNA

Běda! Ti zuřivci vnikli do paláce a vystupují po schodech.

(*Křik roste*)

KRÁLOVNA

(*na kolenou*) Dobrý bože, ochraň nás!

HROMOSLAV

Ha, ten otec Ubu! Takový ničema a bídák, kdybych ho dopadl...

SCÉNA IV

PŘEDEŠLÍ

Dveře jsou vyraženy, otec Ubu a zuřivci vniknou dovnitř.

OTEC UBU

No, Hromoslave, copak mi chceš udělat?

HROMOSLAV

Jako že je Bůh nade mnou, budu svou matku bránit až do poslední kapky krve! Kdo udělá krok, je synem smrti!

OTEC UBU

Ach, já se bojím, Obrubo. Pusťte mne ven!

VOJÁK

(*blíží se*) Vzdej se, Hromoslave!

HROMOSLAV

Tu máš, hejsku, zde je tvá odměna. (*Rozsekne mu lebku*)

KRÁLOVNA

Drž se, Hromoslave! Drž se!

NĚKTEŘÍ

(*se blíží*) Hromoslave, slibujeme ti, že tě ušetříme.

HROMOSLAV

Lupiči, ožralové, podplacení všiváci! (*Mávně několikrát mečem a způsobí řež*)

OTEC UBU

Myslím, že mu to přece jen zarazím!

HROMOSLAV

Matko, prchni tajnými schody.

KRÁLOVNA

A co ty, synu, co ty?

HROMOSLAV

Jdu za tebou.

OTEC UBU

Hleďte chytit královnu. Ó, už je pryč. A ty ničemňku...

(*Blíží se k Hromoslavovi*)

HROMOSLAV

Prísámboh! Zde je má pomsta! (*Rozpáře mu pláští hrozným mávnutím meče*) Matko, jdu za tebou! (*Zmizí tajnými schody*)

SCÉNA V

Jeskyně v horách.

HROMOSLAV VSTOUPÍ, NÁSLEDOVÁN KRÁLOVNOU

HROMOSLAV

Zde budeme v bezpečí.

KRÁLOVNA

Ano, myslím rovněž. Hromoslave, podepři mne. *(Klesne do sněhu)*

HROMOSLAV

Ach, co je ti, matko?

KRÁLOVNA

Jsem velmi nemocna, věř mi, Hromoslave. Vydržím sotva dvě hodiny.

HROMOSLAV

Cože? Rozrazilila tě tak zima?

KRÁLOVNA

Jak bych mohla odolat tolika ranám osudu? Král je zavražděn, naše rodina zničena a ty, představitel nejvznešenějšího rodu, jaký kdy nosil meč, ty musíš prchat do hor jako nějaký pašerák.

HROMOSLAV

A kdo to všechno způsobil, dobrý Bože, kdo? Nějaký sprostý otec Ubu, kdovíodkud příšlý dobrodruh, mrzký zhýralec, ohavný pobuda, ožrala! A když si pomyslím, že ho otec vyznamenal, povýšil ho do hraběcího stavu, a ten chám se nestyděl hned nazítří na něho vztáhnout ruku!

KRÁLOVNA

Ach, Hromoslave, když si vzpomenu, jak jsme byli šťastni, než přišel otec Ubu! Ale nyní, běda, všechno se změnilo!

HROMOSLAV

Co dělat? Čekejme s důvěrou a nevzdávejme se nikdy svých práv.

KRÁLOVNA

Přeji ti to, drahé dítě, já se však toho radostného dne nedočkám.

HROMOSLAV

Co je ti? Bledne. Klesá. Pomoc! A já jsem v pustině! Ó Bože můj! Srdce jí už nebije! Je mrtva! Je to možné? Zas jedna oběť otce Ubu! *(Skrýje tvář v dlaních a pláče)* Ó Bože, jak je smutné osamět ve čtrnácti letech s břemenem strašlivé pomsty, kterou je nutno vykonat! *(Klesá, přemožen zoufalstvím)*

(Zatím duše Václava, Boleslava, Ladislava a Rosamundy vstoupí do jeskyně, jejich předkové je provázejí a naplní jeskyni. Nejstarší se přiblíží k Hromoslavovi a jemně ho probouzí)

HROMOSLAV

Aj, co to vidím? Celá má rodina, moji předkové... jaký je to zážrak?

STÍN

Věz, Hromoslave, že jsem byl za svého života Matyáš z Královce, první král a zakladatel rodu. Ukládám ti, abys nás pomstil. *(Podává mu velký meč)* Nechť tento meč, který ti odevzdávám, nespočine v klidu, dokud neztrestá smrtí uchvatitele trůnu! *(Všichni zmizí a Hromoslav zůstane sám v extatickém postoji)*

SCÉNA VI

Královský palác.

OTEC UBU, MATKA UBU, KAPITÁN OBRUBA

OTEC UBU

Ne, to nedovolím. Chcete mě pro ty nenažrance přivést na mizinu?

KAPITÁN OBRUBA

Copak nevidíte, otče Ubu, že lid od vás čeká korunovační dary?

MATKA UBU

Jestli nenecháš rozdávat maso a peníze, budeš ve dvou hodinách svržen.

OTEC UBU

Maso ano! Peníze ne! Dejte porazit tři staré koně, to bude pro ty hulváty až dost.

MATKA UBU

Sám jsi hulvát! Pane Bože, do čehos to duši dal!

OTEC UBU

Říkám vám, že chci zbohatnout a nepustím ani šesták.

MATKA UBU

A má v rukou všechny poklady Polska!

KAPITÁN OBRUBA

Ano, vím, že v kapli je nesmírný poklad, rozdělíme ho.

OTEC UBU

Ty bídáku, jen se opovaž!

KAPITÁN OBRUBA

Ale, otče Ubu, nedáš-li rozdělit dary, lid nebude chtít platit daně.

OTEC UBU

Je to pravda?

MATKA UBU

Ano, ano.

OTEC UBU

Tak tedy svoluji ke všemu. Přineste tři miliony, upečte sto padesát volů a skopců, tím spíš, že to bude taky pro mne.

(Odejdou)

SCÉNA VII

Palácové nádvoří naplněné lidem.

OTEC UBU S KORUNOU NA HLAVĚ, MATKA UBU,
KAPITÁN OBRUBA, SLUHOVÉ NESOUČÍ MASO

LID

Ejhle král! Ať žije král! Hurrá!

OTEC UBU

(hází jim zlato) Tu máte, to je pro vás. Mne by to vůbec nebavilo, dávat vám peníze, ale to víte, chtěla to matka Ubu. Aspoň mi slibte, že budete správně platit daně.

VŠICHNI

Ano, ano!

KAPITÁN OBRUBA

Podívejte se matko Ubu, jak se rvou o to zlato. Hotová bitva!

MATKA UBU

Je to opravdu hrozné. Brrr, tamhleten má rozbitou lebku.

OTEC UBU

To je krásná podívaná! Přineste další zlato!

KAPITÁN OBRUBA

Co kdybychom uspořádali závod...

OTEC UBU

Ano, to je nápad! *(K lidu)* Přátelé, vidíte tu truhlici zlata, je v ní tři sta tisíc zlatáků v polské měně a dobré váhy. Kdo chce závodit, ať se postaví na konec nádvoří. Vyrazíte, jakmile dám znamení šátkem, a kdo doběhne první, dostane truhlici. Těm, kteří nezvítězí, bude rozdělena druhá truhlice pro útěchu.

VŠICHNI

Ano! Ať žije otec Ubu! Je to dobrý král. To za Václavových časů nebývalo!

OTEC UBU

(radostně k matce Ubu) Slyšíš je? (Všechn lid se seřazuje na konci nádvoří)

OTEC UBU

Ráz, dva, tři! Jste připraveni?

VŠICHNI

Ano! Ano!

OTEC UBU

Kupředu!

(Všichni se rozběhnou, vrážejí do sebe. Křik a zmatek)

KAPITÁN OBRUBA

Dobíhají! Dobíhají!

OTEC UBU

A já, první už zůstává pozadu.

MATKA UBU

Ne, už zase dobíhá.

KAPITÁN OBRUBA

Ach, prohrává, prohrává! Hotovo! Už je tam ten druhý!

(Ten, který byl druhý, dobíhá první)

VŠICHNI

Ať žije Michal Fjodorovič! Ať žije Michal Fjodorovič!

MICHAL FJODOROVÍČ

Sire, nevím opravdu, jak bych Vašemu Veličenstvu poděkoval.

OTEC UBU

Och, drahý příteli, není zač. Odnes si tu truhlici, Michale. A vy se rozdělte o tu druhou, berte si každý po zlaťáku, dokud tam něco bude.

VŠICHNI

Ať žije Michal Fjodorovič! Ať žije otec Ubu!

OTEC UBU

A teď, přátelé, pojďte k obědu! Otvírám vám dnes brány paláce, račte prokázat čest mému stolu!

LID

Pojďme! Pojďme! Ať žije otec Ubu! Je to nejvznešenější panovník!

(Vstupují do paláce. Je slyšet hluk orgie, která trvá až do druhého dne. Opona klesá)

JEDNÁNÍ TŘETÍ

SCÉNA I

Palác.

OTEC UBU, MATKA UBU

OTEC UBU

Při mém zeleném ptáku, tak teďka jsem králem této země, už jsem si uhnal bolení břicha, a musí se mi přinést má velká přilbice.

MATKA UBU

Z čeho je, otče Ubu? Protože i když kralujeme, musíme šetřit.

OTEC UBU

Má paní samičko, je ze skopové kůže s přazkou a řemeny z kůže psí.

MATKA UBU

To je krásná věc, ale ještě krásnější je být králem.

OTEC UBU

Ano, mělas pravdu, matko Ubu.

MATKA UBU

Jsmo velmi zavázáni vévodovi litevskému.

OTEC UBU

Komuže?

MATKA UBU

No kapitánu Obrubovi.

OTEC UBU

Matko Ubu, prosím tě, o tom holomkovi mi nemluv. Teď, když už

ho nepotřebuju, utře hubu, žádné vévodství nedostane.

MATKA UBU

Nejednáš správně, otče Ubu, obrátí se proti tobě.

OTEC UBU

Podívej se, o toho bobánka ubohého se starám zrovna tolik jako o Hromoslava.

MATKA UBU

A ty myslíš, že jsi s Hromoslavem hotov?

OTEC UBU

Šavle na finance, samo sebou! Prosim tebe, co mi to čtrnáctileté klouče může udělat?

MATKA UBU

Otče Ubu, dávej pozor, co ti řeknu. Povídám ti, snaž se získat Hromoslava dobrými skutky.

OTEC UBU

Zas mám rozdávat peníze? A to teda ne! Už jsem vaší vinou vyházel dobrých dvaadvacet milionů.

MATKA UBU

Dělej, co chceš, otče Ubu, uvidíš, co si zavaříš.

OTEC UBU

No tak budeš v té kaši se mnou.

MATKA UBU

Říkám ti ještě jednou, že mladý Hromoslav zvítězí, protože právo je na jeho straně.

OTEC UBU

I ty špindíro, copak je bezpráví horší než právo? Tak ty mě budeš otravovat, matko Ubu? Roztrhám tě na kusy!

(Matka Ubu prchá, pronásledována otcem Ubu)

SCÉNA II

Velký sál v paláci.

OTEC UBU, MATKA UBU, DŮSTOJNÍCI A VOJÁCI; KLÍN,
SLOUP, TYČKA, SPOUTANÁ ŠLECHTA, FINANČNÍCI,
ÚŘEDNICTVO, PÍSAŘI

OTEC UBU

Přineste bednu na šlechtu a hák na šlechtu a nůž na šlechtu a knihu na šlechtu! Potom nechte předstoupit šlechtu.

MATKA UBU

Prosím tě, otče Ubu, mírni se.

OTEC UBU

Mám čest oznámit vám, že abych obohatil království, zahubím všechny šlechtice a zaberu jejich statky.

ŠLECHTICI

Hrůza! Lide a vojáci, pomoc!

OTEC UBU

Přiveďte prvního šlechtice a podejte mi hák na šlechtu. Ty kteří budou odsouzeni k smrti, pošlu do hladomorny, odtamtud spadnou do sklepení Dikobrazího a do Šestákové kasematy, kde jim bude vyňat mozek. (*K šlechtici*) Kdo jsi, holomku?

ŠLECHTIC

Hrabě Vitěbský.

OTEC UBU

Kolik obnášejí tvoje důchody?

ŠLECHTIC

Tři miliony rixdalů.

OTEC UBU

Odsouzen! (*Uchopí ho hákem a vstřelí do díry*)

MATKA UBU

Zvířecí surovost!

OTEC UBU

Druhý šlechtici, kdo jsi ty? (*Šlechtic neodpovídá*) Odpovíš, holomku?

ŠLECHTIC

Velkovévoda Poznaňský.

OTEC UBU

Výborně! Výborně! To mi úplně stačí. Do díry. Třetí šlechtici, kdo jsi ty? Vypadáš ohavně.

ŠLECHTIC

Vévoda Kuronský, města Rigy, Revelu a Mitavy.

OTEC UBU

Velmi dobře, velmi dobře! Nemáš už nic jiného?

ŠLECHTIC

Nic.

OTEC UBU

Tak do díry. Čtvrtý šlechtici, kdo jsi?

ŠLECHTIC

Kníže Podolský.

OTEC UBU

Jaké máš důchody?

ŠLECHTIC

Jsem na mizině.

OTEC UBU

Za tu drzost táhni do díry. Pátý šlechtici, kdo jsi?

ŠLECHTIC

Markrabě Toruňský a vojvoda Polocký.

OTEC UBU

To není moc. Nemáš už nic jiného?

ŠLECHTIC

Stačilo mi to.

OTEC UBU

No co, lepší něco nežli nic. Do díry. Co zase žrbláš, matko Ubu?

MATKA UBU

Jsi příliš ukrutný, otče Ubu.

OTEC UBU

Inu, bohatnu. Dám si přečíst seznam SVÝCH statků. Písaři, přečtěte seznam MÝCH statků.

PÍSAŘ

Hrabství Sandoměřské.

OTEC UBU

Začni knížectvími, vrtáku!

PÍSAŘ

Knížectví Podolské, velkovévodství Poznaňské, vévodství Kuronské, hrabství Sandoměřské, hrabství Vitěbské, vojvodství Polocké, markrabství Toruňské.

OTEC UBU

No a dál?

PÍSAŘ

To je všechno.

OTEC UBU

Jak to, všechno? Tak dobrá, sem se šlechtici, a protože chci pořad bohatnout, dám popravit všechny šlechtice, takže mi případnou všechny jejich statky. Honem, nacpat šlechtu do díry: teď! (*Šlechtici jsou vecpáni do díry*) Pospěšte si trochu, teďka chci dělat zákony.

VŠICHNI

To se pozná!

OTEC UBU

Nejdřív zreformuju spravedlnost a pak přistoupíme k financím.

NĚKTEŘÍ ÚŘEDNÍCI

Ohrazuje se proti jakékoliv změně.

OTEC UBU

Hovnajs! Předně, úředníci nebudou už placeni.

ÚŘEDNÍCI

Z čeho budeme žít? Jsme chudí.

OTEC UBU

Případnou vám pokuty, které uložíte, a statky odsouzených k smrti.

PRVNÍ ÚŘEDNÍK

Hrůza!

DRUHÝ

Bezbožnost!

TŘETÍ

Skandál!

ČTVRTÝ

Ohavnost!

VŠICHNI

Prohlašujeme, že za takových okolností nebudeme soudit.

OTEC UBU

Do díry s úřednictvem! (*Úředníci se marně brání*)

MATKA UBU

Ale, co to děláš, otče Ubu? Kdo bude teď vykonávat spravedlnost?

OTEC UBU

Kdo? Já. Uvidíš, jak to půjde dobře.

MATKA UBU

To to bude vypadat.

OTEC UBU

Kibic, drž hubu. Nuže, pánové, přistupme teď k financím.

FINANČNÍCI

Není třeba žádných změn.

OTEC UBU

Co? Já chci všechno změnit. Za prvé chci pro sebe polovičku daní.

FINANČNÍCI

Je krotký!

OTEC UBU

Pánové, zdaníme majetek deseti procenty, druhá daň bude za obchod a za průmysl, třetí za sňatky a čtvrtá za úmrtí, každá po patnácti francích.

PRVNÍ FINANČNÍK

To je přece blbost, otče Ubu.

DRUHÝ FINANČNÍK

To je nesmysl.

TŘETÍ FINANČNÍK

Nemá to hlavu ani patu.

OTEC UBU

Děláte si ze mě blázný! Do díry s finančníky! (*Finančníci jsou nacpáni do díry*)

MATKA UBU

Ale otče Ubu, ty jsi pěkný král, vždyť všechno povraždíš!

OTEC UBU

Ále, hovnajs!

MATKA UBU

Kde máš spravedlnost, kde máš finance?

OTEC UBU

Neboj se, cukroušku, půjdu sám od vesnice k vesnici a budu vybírat daně.

SCÉNA III

Selský dům v okolí Varšavy – Skupina několika sedláků.

SEDLÁK

(*přichází*) Slyšte velikou novinu. Král je mrtev, princové taky a mladý Hromoslav utekl se svou matkou do hor. K tomu ke všemu otec Ubu se zmocnil trůnu.

DRUHÝ SEDLÁK

Vím toho víc. Jdu z Krakova a tam jsem viděl odnášet mrtvoly víc než tři set šlechticů a pěti set pobitých úředníků; daně prý budou zdvojnásobeny a otec Ubu sám je přijde vybírat.

VŠICHNI

Ach Bože, co se s námi stane? Otec Ubu je strašný ničema a o jeho rodině se říká, že je hrozná.

SEDLÁK

Poslouchejte, se mi zdá, že někdo tluče na bránu!

HLAS

(*venku*) Krucihinajs! Otevřete, při mém hovnisku, při svatém Janu, svatém Petru a svatém Mikuláši! Otevřte, šavle na finance, krucifinanc, jdu si pro daně!

Brána je vypáčena, dovnitř unikne Ubu se zástupem výběřčích.

SCÉNA IV

OTEC UBU

Kdo z vás je nejstarší? (*Sedlák se přiblíží*) Jak se jmenuješ?

SEDLÁK

Stanislav Leczinský.

OTEC UBU

Tak mě, krucihinajs, dobře poslouchej, nebo ti páni ustríhnou uši. No tak, budeš mě už konečně poslouchat?

STANISLAV

Ale vždyť Vaše Milost ještě nic neřekla.

OTEC UBU

Cože, mluvím už hodinu. Myslíš, že jsem přišel, abych kázal na poušti?

STANISLAV

Jsem dalek toho, domnívat se něco takového.

OTEC UBU

Přicházím ti říci, rozkázat a oznámit, že máš přihlásit a okamžitě předložit svůj majetek, sic budeš usmrcen. No tak, páni hajzlíci od financí, přivezte sem vozík na pfinance. (*Přivezou vozík*)

STANISLAV

Milosti, máme vyměřeno v seznamech jenom sto dvaapadesát rixdalů, a ty jsme už splatili, na svatého Matouše to bude šest neděl.

OTEC UBU

To je docela možné, ale já jsem změnil režim a oznámil jsem v novinách, že se všechny daně budou platit dvakrát, a ty, které mohou dodatečně určit, třikrát. Touto reformou vzápětí zbohatnu, potom všechny povraždím a půjdu.

SEDLÁCI

Prosíme vás, otče Ubu, slitujte se nad námi, jsme chudobní občané.

OTEC UBU

Na to kašlu. Plat'te!

SEDLÁCI

Nemůžeme, už jsme platili.

OTEC UBU

Plat'te! Nebo vás strčím do kapsy za naprosté popravu a odtržení hlavy od krku! Krucihinajs, snad jsem králem!

VŠICHNI

Takhle je to tedy! Do zbraně! Ať žije Hromoslav, z milosti boží král polský a litevský!

OTEC UBU

Kupředu, pánové z financí, konejte svou povinnost.

(*Rozpoutá se boj, dům je zbořen a jen starý Stanislav uteče do polt. Ubu zůstane a vybírá finance*)

SCÉNA V

Kobka v toruňských hradbách.

OBRUBA SPOUTÁN, OTEC UBU

OTEC UBU

Aha, občane, takhle to tedy je. Tys chtěl, abych ti zaplatil, co jsem ti dlužen, a protože já nechtl, tak ses vzbouřil, zosnoval jsi spiknutí a teď bručíš v base. Krucifinanc, dobře na tě! Tak se to pěkně vyvedlo, že i tobě se to musí řádně zamlouvat, víd?

OBRUBA

Dejte si pozor, otče Ubu! Za těch pět dní, co jste králem, jste napáchal víc vražd, než by jich bylo potřeba k zatracení všech svatých z ráje. Krev krále a šlechticů křičí o pomstu a ten křik bude vyslyšen.

OTEC UBU

No, máte hubu na pravém místě, miláčku. Nepochybuju, že kdybyste upláchl, mohly by z toho být komplikace, ale nemyslím, že by toruňské kasematy někdy propustily některého počestného mladíka, který jim byl svěřen. A proto dobrou noc a přeju vám příjemné vyspání na oušku, ačkoliv tu tančí krysy dost slušný čardáš. (*Odchází. Žalářníci zavraždí všechny brány*)

SCÉNA VI

Palác v Moskvě.

CAR ALEXEJ A JEHO DVŮR, OBRUBA

CAR ALEXEJ

To jste vy, nestoudný dobrodruhu, jenž jste se účastnil vraždy našeho bratrance Václava?

KAPITÁN OBRUBA

Sire, odpusťte, byl jsem do toho zavlečen otcem Ubu proti své vůli.

CAR ALEXEJ

Ó, sprostý lhář! Ostatně, co si přejete?

KAPITÁN OBRUBA

Otec Ubu mne uvěznil pod záminkou, že jsem chystal spiknutí, ale podařilo se mi prchnout a uháněl jsem pět dnů a pět nocí koňmo širou stepí, abych mohl prosit o vaše milostivé slitování.

CAR ALEXEJ

Jakou záruku své oddanosti mi dáš?

KAPITÁN OBRUBA

Svůj meč dobrodruha a přesný plán města Toruně.

CAR ALEXEJ

Meč přijímám, ale při svatém Jiří, spalte ten plán, nechci dobýt vítězství zradou.

KAPITÁN OBRUBA

Jeden syn Václavův, mladý Hromoslav, je dosud naživu a učiním vše, aby byl znovu nastolen.

CAR ALEXEJ

Jakou hodnost jsi měl v polské armádě?

KAPITÁN OBRUBA

Vešel jsem pátému pluku dragounů z Vilna a setnině dobrovolníků otce Ubu.

CAR ALEXEJ

Dobrá tedy, jmenuji tě podporučíkem desátého pluku kozáků, ale střež se, zradíš-li mne. Budeš-li se dobře bít, budeš odměněn.

KAPITÁN OBRUBA

Sire, odvaha mi neschází!

CAR ALEXEJ

Dobrá, dobrá, nyní se vytrať z mé přítomnosti. (*Kapitán Obruba odchází*)

SCÉNA VII

Radní stří otce Ubu.

OTEC UBU, MATKA UBU, PFINANČNÍ RADOVÉ

OTEC UBU

Pánové, schůze je zahájena. A koukejte, ať dobře posloucháte a ať se chováte slušně. Nejprve je na pořadu kapitola finanční, pak si promluvíme o jednom takovém přístroji, který jsem vynalezl a kterým se dá přivolat krásné počasí a zažehnat déšť.

RADA

Velmi dobře, pane Ubu.

MATKA UBU

Takový pitomec!

OTEC UBU

Pánf hovniska mého, dejte si pozor, protože nestrpím vaše pitomosti. Řeknu vám, pánové, že finanční situace je ucházející. Úctyhodný počet pacholků na shánění daní vyběhne každého rána do ulic a výbojně se osvědčují, prevíti. Na všech stranách je vidět jen spálené domy, jakož i lidi, kteří se hrbí pod tíhou našich pfinancí.

RADA

A co nové daně, pane Ubu, osvědčují se?

MATKA UBU

Vůbec ne. Daň z manželství vynesla doposud korunu šedesát, a to ještě otec Ubu pronásleduje lidi a nutí je, aby se ženili.

OTEC UBU

Savle na finance, krucihinajs, paní finančnice, já mám uši na to, abych mluvil, a vy zas hubu, abyste mě poslouchala. (*Vypukne smích*) Nebo vlastně ne. Můžete za to, že jsem se přefekl, jste příčinou mé blbosti! Ale kruci-Ubu...! (*Vstoupí posel*) Tak prosím, co

zas chce tenhle ten? Táhni, bambulo, nebo tě zandám do kapsy za současného zbavení hlavy a vykroucení hnátů.

MATKA UBU

Už je venku, ale je tu nějaké psaní.

OTEC UBU

Přečti to. Buďto ztrácím rozum, nebo neumím číst. Pospěš si, nemehlo, bude to asi od Obruby.

MATKA UBU

Taky že je. Píše, že car ho přijal velmi laskavě, že vtrhne do tvé země, aby dosadil na trůn Hromoslava, a ty že budeš zabit.

OTEC UBU

Hú, hú! Já se bojím! Já se bojím! Hé, hé, já snad umřu. Ó, já ubožák! Co si počnu, dobrý Bože? Ten zlý člověk mne zabije. Svátý Antoníne a všichni svatí, orodujte za mne, dám vám nějakou pfinanci a budou pro vás pálit svíčky. Pane Bože, co si počnu? (*Pláče a vzlyká*)

MATKA UBU

Zbývá jenom jediná možnost, otcě Ubu.

OTEC UBU

Která, má lásko?

MATKA UBU

Válka!!

VŠICHNI

Prísámboh! To je důstojné!

OTEC UBU

Ano, a já budu zas bit.

PRVNÍ RADA

Pojďme honem organizovat armádu.

DRUHÝ

A sehnat proviant.

TŘETÍ

A připravit dělostřelectvo a pevnosti.

ČTVRTÝ

A vzít peníze pro vojsko.

OTEC UBU

A to teda zas ne! Zabil bych tě. Já peníze nedám. Podívejme se na to! Byl jsem placen za válčení a teď by se válčilo na mé útraty. Ne, při mém zeleném ptáku, válčeme, když už jste tak posedlí po válce, ale nevydáváme ani krejcar.

VŠICHNI

Ať žije válka!

SCÉNA VIII

Ležení pod Varšavou.

VOJÁCI A VOJVODOVÉ

Ať žije Polsko! Ať žije otec UBU!

OTEC UBU

Aj, matko Ubu, přines mi krunýř a dřevíčko! Za chvíli toho budu mít na sobě tolik, že kdyby mě pronásledovali, nehnu se z místa.

MATKA UBU

Fuj, zbabělče!

OTEC UBU

Už mi zase padá hovnisková šavle a finanční hák nechce držet!!! Jakživ nebudu hotov a Rusové postupují a zabijou mě.

VOJÁK

Sire Ubu, padají vám nůžky na uši.

OTEC UBU

Usmrtím tě pomocí hovniskových vidlí – s použitím nože na obličej.

MATKA UBU

Jak je krásný s přilbou a v krunýři! Úplná tykev ve zbroji.

OTEC UBU

Tak. A teď si vylezeme na koně. Pánové, předvedte pfinančního koně.

MATKA UBU

Otče Ubu, tvůj kůň tě neunese. Pět dní nic nežral a je skoro po něm.

OTEC UBU

Ta paní je dobrá! Denně na tu herku platím korunu šedesát a ona že prý mne neunese. Děláte si ze mne blázný, kruci-Ubu? Nebo že byste mne okrádala? (*Matka Ubu se červená a klopí oči*) Ať mi tedy přinesou jiné zvíře, ale pěšky nejdu, krucihinajs!

(Přivádějí obrovského koně)

OTEC UBU

Teď vylezu nahoru. Ou, posaďte ho radši, nebo sletím! (*Kůň vyrazí*) Ach, zadržte to zvíře, velký Bože, spadnu a budu mrtev!!!

MATKA UBU

Je to opravdu pitomec. No, už ho zdvihli. Ale zase sletěl.

OTEC UBU

U fysického rohu, jsem polomrtvý! Nevadí, táhnu do boje a všechny pobiju. Běda každému, kdo nepůjde zpřímá. Strčím ho do kapsy po vykroucení nosu a zubů, načež přistoupím k extrakci jazyka.

MATKA UBU

Mnoho zdaru, pane Ubu!

OTEC UBU

Zapomněl jsem ti říci, že ti svěřuji vladařství. Mám však u sebe

finanční knihu, a zle by se ti vedlo, kdybys mne okradla. Nechávám ti k ruce vojvodu Klína. Sbohem, matko Ubu.

MATKA UBU

Sbohem, otče Ubu. Zabij pořádně cara.

OTEC UBU

Zajisté. Kroucení nosu a zubů, extrakce jazyka a vetknutí dřevíčka do uší. Háčkem si ho přitáhnu, sekyrkou ho tnu a halapartnou ho probodnu! (*Armáda se vzdálí za zvuků fanfár*)

MATKA UBU

(*sama*) Teď, když ten tlustý panák odešel, pospěšme si vyřídit své zástoje, zabít Hromoslava a zmocnit se pokladu.

JEDNÁNÍ ČTVRTÉ

SCÉNA I

Hrobka starých polských králů ve varšavské katedrále.

MATKA UBU

Kde jenom je ten poklad? Ani jedna dlaždice nezní dutě. Počítala jsem přece dobře třináct kamenů od hrobu Ladislava Velikého, kráčejíc podél zdi, a není tu nic. Byla jsem patrně oklamána. Ale přece, tady ten kámen zní dutě! Do práce, matko Ubu! Jen odvahu! Vyrážíme ten kámen. Drží dobře. Vezmeme na

to finanční vidle, ať ještě poslouží. Tak! Tady je zlato mezi pozůstatky králů. Šup s tím se vším do pytle! Co je to za hluk? Jsou snad v těch starobyklých kryptách ještě živí lidé? Ne, to nic není, pospěšme si. Sebereme všechno, tomu stříbru bude lépe svědčit denní světlo než hroby dávných knížat. Kámen dáme zase na místo. Co to? Zase ten šramot. Pobyt v těchto místech mě podivně děsí. Ostatní zlato si vezmu jindy, zítra zas přijdu.

HLAS

(*vycházející z hrobu Jana Zikmunda*) Nikdy, matko Ubu! (*Matka Ubu zděšeně prchá, odnášejíc ukradené zlato tajnými dveřmi*)

SCÉNA II

Varšavské náměstí.

HROMOSLAV A JEHO PŘÍVRŽENCI, LID A VOJÁCI

HROMOSLAV

Kupředu, přátelé! Ať žije Václav a Polsko! Starý ničema otec Ubu je pryč, zbývá tedy jen ta stará čarodějnice matka Ubu se svým holomkem. Nabízím vám, že vás povedu a nastolím znova rod svých otců.

VŠICHNI

Ať žije Hromoslav!

HROMOSLAV

A zrušíme všechny daně, které na vás uvalil hrozný otec Ubu!

VŠICHNI

Hurá! Kupředu! Běžme do paláce a pobijme tu čeládku!

HROMOSLAV

Podívejme se, matka Ubu vychází se svými strážci na schodiště!

MATKA UBU

Co chcete, pánové? Ach, to je Hromoslav!

(Dav hází kamením)

PRVNÍ STRÁŽCE

Všechna okna jsou vymláčena!

DRUHÝ STRÁŽCE

Při svatém Jiří, jsem omráčen!

TŘETÍ STRÁŽCE

Tisíce hromů, umírám.

HROMOSLAV

Házejte kamením, přátelé!

VOJVODA KLÍN

Ha! Takhle tedy! *(Tasť a vrhne se do vřavy; způsobí hroznou řež)*

HROMOSLAV

Tak pojd'! Braň se, zbabělý mórouse! *(Bíjí se)*

KLÍN

Je po mně!

HROMOSLAV

Vítězství přátelé! Hrr na matku Ubu! *(Je slyšet zvuk polnic)* Hoj, šlechta se blíží. Rychle, zmocněme se té ohavné harpyje.

VŠICHNI

Než zardousíme starého banditu!

(Matka Ubu prchne, pronásledována všemi Poláky, výstřely a deštěm kamení)

SCÉNA III

Polská armáda na pochodu do Ukrajiny.

OTEC UBU

Tisíce hromů, Kristova noho, při telecí hlavě! Zahyneme, neboť umíráme žízň a ježto jsem unaven. Pane voják, buďte tak laskav a neste naši finanční přílbu, a vy, pane kopiník, obtěžujte se, prosím, hovnískovými vidlemi a fyzikální holí, čítmž ulevíte naší osobě, neboť, opakují to znovu, jsem unaven. *(Vojáci poslechnou)*

SLOUP

Ha, vašnostpane! Je to divné, že Rusy není vidět.

OTEC UBU

Stav našich financí nám nedovoluje mít povoz podle naší míry, což je hodno politování, protože jsme se obávali, že ztrháme svého koně, a šli jsme tedy celou cestu pěšky, vedouce ho za uzdu. Ale až se navrátíme do Polska, vynalezneme s pomocí své znalosti fyziky a s užitím osvětlenosti našich ministrů plachetní vůz, který bude sloužit k dopravě celého vojska.

TYČKA

Tam se žene Mikuláš Renský.

OTEC UBU

Co je tomu chlapci?

RENSKÝ

Vše je ztraceno. Sire, Poláci se vzbouřili, Klín je zabit a matka Ubu prchá do hor.

OTEC UBU

Noční ptáku, zvíře zlověstné, sůvo z nudlí! Kdepak jsi nabral takové nesmysly? Tak to bychom tedy měli! A kdo to udělal? Sá-zím se, že Hromoslav. Odkud jdeš?

RENSKÝ

Z Varšavy, vznešený pane?

OTEC UBU

Synu hovniska mého, kdybich ti věřil, kázal bych obrátit celou armádu. Ale máš, pane chlapče, víc peří než mozku a zdály se ti nějaké hlouposti. Běž k předním hlídkám, hochu, Rusové nejsou daleko a budeme mít brzy příležitost zaútočit svými zbraněmi hovniskovými právě tak jako pfinančními a fysikálními.

GENERÁL LASCY

Otče Ubu, nevidíte na pláni Rusy?

OTEC UBU

Opravdu, Rusové! To jsem v tom pěkně. Kdybychom se aspoň mohli ztratit, ale to vůbec nejde. Jsme na výšině a vystaveni každé ráně.

ARMÁDA

Rusové! Nepřítel!

OTEC UBU

Nuže, pánové, sešikujme vojsko k bitvě. Zůstaneme na pahorku a nedopustíme se takové pošetilosti, že bychom sestoupili dolů. Já budu uprostřed jako živoucí citadela a vy budete kroužit kolem mne. Doporučuji vám, abyste nabili do pušek tolik kulí, co se do nich vejde, protože osm kulí může zabít osm Rusů a právě o tolik míň jich budu mít já na krku. Pěší infanteristy postavíme na úpatí pahorku, aby přivítali Rusy a trošku je přizabili; kavalerii dáme do pozadí, aby se vrhla do vřavy, a dělostřelectvo umístíme kolem zde přítomného větrného mlýna, aby do toho pražilo. Co se nás týče, my setrváme ve větrném mlýnu a budeme střílet pfinanční pistulí z okna. Do dveří postavíme fysikální hůl, a kdo se tam pokusí vniknout, seznámí se s hovniskovými vidlemi!!!

DŮSTOJNÍCI

Vaše rozkazy, sire Ubu, budou provedeny.

OTEC UBU

No dobrá, však my zvítězíme. Kolik je hodin?

GENERÁL LASCY

Jedenáct dopoledne.

OTEC UBU

Tedy poobědváme, neboť Rus nepodnikne útok před polednem. Řekněte vojákům, pane generále, aby vykonali potřebu a zanotili finanční hymnu (*Lascy odchází*)

VOJÁCI A VOJVODOVÉ

Ať žije otec Ubu, náš velký finančník! Cingy-lingy, bum-ta-rá-ra!

OTEC UBU

Ach, toho bodrého lidu, zbožňuji jej! (*Přiletí ruská koule a rozbije křídlo mlýna*) Jeje, mám strach, pane Bože, je po mně! Ačkoliv... ne, nic se mi nestalo.

SCÉNA IV

PŘEDEŠLÍ; KAPITÁN, POZDĚJI RUSKÁ ARMÁDA

KAPITÁN

(*přichází*) Sire Ubu, Rusové útočí.

OTEC UBU

No a co má být, co mám dělat? Já jim to přece neporadil. Přesto však, pánové z financí, připravme se k boji.

GENERÁL LASCY

Druhá koule!

OTEC UBU

Já tu přece nemusím být! Tady prší železo a olovo a mohli by-

chom tu poškoditi svoji drahocennou osobu. Pojdme dolů. *(Všichni poklusem sestupují. Bitva právě začala. Všichni zmizí v kotoučích dýmu na úpatí pahorku)*

RUS

(bije kolem sebe) Za Boha a za cara!

RENSKY

Ach, umírám!

OTEC UBU

Kupředu! A tebe, pane, až popadnu, protože jsi mi ublížil, slyšíš? Ty ožbrundo s tou bouchačkou, co nechce spustit!

RUS

Cože, jen se podívejte! *(Střelí na něho z revolveru)*

OTEC UBU

Ach, och, jsem raněn, jsem provrtán, jsem naveskrz, jsem zaopatřen, jsem pochován. Oho, ale přece jen! Aha, už ho mám! *(Roztrhá ho)* Tu máš! Teď můžeš zase začít!

GENERÁL LASCY

Kupředu! Nepovolme, překročíme příkop! Vítězství je naše!

OTEC UBU

Myslíš? Až doposud cítím na čele víc boulí než vavříků.

RUŠTÍ JEZDCI

Hurrá! Místo pro Cara!

(Přichází car, provázen přestrojeným Obrubou)

POLÁK

Ach, Spasiteli! Zachraň se, kdo můžeš! Car je tu!

DRUHÝ

Bože na nebi! Přechází příkop!

TŘETÍ

Ten klacek poručík pobil čtyři za sebou!

KAPITÁN OBRUBA

Cože, vy ještě nemáte dost? Tu máš, Jene Soběšký, to je tvůj díl! *(Skolť ho)* A teď na ostatní! *(Vraždí Poláky)*

OTEC UBU

Kupředu, přátelé! Chyťte toho syčáka! Rozsekejte je na guláš! Vítězství je naše! Ať žije rudý Orel!

VŠICHNI

Kupředu! Hurrá! K sakru! Chyťte toho holomka!

KAPITÁN OBRUBA

Při svatém Jiří, klesám!

OTEC UBU

(poznává je ho) Aj, tos ty, Obrubo! Aj, milý příteli! Jsme opravdu šťastni právě tak jako moje družina, že tě zas vidíme. Opeču si tě na mírném ohníčku. Pánové z financí, rozděltejte oheň. Oj, aj, oj! Jsem mrtev! Trefila mě přinejmenším rána z kanónu. Bože můj, odpusť mi mé hříchy. Ano, byla to skutečně rána z kanónu.

KAPITÁN OBRUBA

Byla to rána z pistole nabitě prachem.

OTEC UBU

Co, ty se mi ještě vysmíváš? Do díry! *(Vrhne se na něho a rozsápe ho)*

GENERÁL LASCY

Postupujeme na všech stranách, otče Ubu.

OTEC UBU

Vidím, vidím. Už ale nemohu, jsem hrozně zkopán, chtěl bych si sednout na zem. Ó, má láhev!

GENERÁL LASCY

Vezměte si carovu, otče Ubu.

OTEC UBU

Však už tam letím. Vzhůru! Hovnicková šavle, konej svou

povinnost, a vy, pfinanční vidle, nezůstávejte pozadu! Nechť fyzikální hůl pracuje s ušlechtilou řevnivostí a rozdělí se s dřevíčkem o čest skolit, vykuchat a zužítkovat moskalského vladaře. Kupředu, náš pane pfinanční koni! (*Řít se na cara*)

RUSKÝ DŮSTOJNÍK

Do stěhu, Veličenstvo!

OTEC UBU

Tu máš! Ó, au! Ale počkejte! Ach, pane, promiňte, nechte mne na pokoji. Jemine, já to přece neudělal naschvál! (*Utíká. Car ho pronásleduje*)

OTEC UBU

Panenko Maria, ten zběsilec mne pronásleduje. Co jsem udělal, velký Bože? Aha, tady musím zase zpátky přes příkop. Jé, cítím ho za sebou a příkop před sebou. Odvahu, zavřu oči! (*Přeskočí příkop. Car do něho spadne*)

CAR

Tak, teď jsem v tom!

POLÁCI

Hurrá! Car je v tom!!

OTEC UBU

Sotva si troufám se ohlédnout! Je v tom. Dobře na něj – a všichni na něj! Hola, Poláci, dejte se do něho ze všech sil, ten něco vydrží, mizera! Nemám odvahu podívat se na něho, ale naše předpověď se rozhodně vyplnila, fyzikální hůl dělala pravé divy a nemůže být nejmenší pochyby, že bych ho byl nadobro usmrtil, kdyby nevysvětlitelná hrůza nebyla potlačila a zmařila projevy naší chrabrosti. Náhle však jsme byli nuceni odpoutat se od nepřítele a za svoji spásu vděčíme jenom svému jezdeckému umění právě tak jako pevným nohám svého pfinančního koně, jehož rychlosti jedině jeho síla se vyrovná a jehož lehkost je jeho slávou, jakož i hloubce příkopu, který se jako na zavolanou vyskytl pod nohou

nepřítele zde přítomného Velmistra Pfinancí. To je všechno velmi krásné, ale nikdo mě neposlouchá. Tak prosím, už to zase začíná! (*Ruští dragouni podniknou útok a vyprostí cara*)

GENERÁL LASCY

Tentokrát je všemu konec.

OTEC UBU

Ach, konečně příležitost upláchnout! Nuže tedy, páni Poláci, vpřed! Totiž vlastně vzad.

POLÁK

Zachraň se, kdo můžeš!

OTEC UBU

No tak, jede se! To je lidí, to je lidí, jak se z tohohle dostanu? (Někdo do něho vrazí) No tak! Ty, poslouchej, dávej pozor, nebo poznáš ohnivou udatnost Velmistra Pfinancí. Aha, už je pryč, zmizme, a zčerstva, dokud se Lascy nedívá. (*Odejde, načež přejde car a ruská armáda, pronásledující Poláky*)

SCÉNA V

Jeskyně v Litevsku. Sněží.

OTEC UBU, SLOUP, TYČKA

OTEC UBU

To je psí počasí! Mrzne, až to praští, a osoba Velmistra Pfinancí tím doznává škody.

SLOUP

Hoho, vašnostpane Ubu, vzpamatovali se voni už z toho strachu a běhu?

OTEC UBU

Ano! Strach už nemám, ale běhavku ještě ano.

TYČKA

(stranou) To je kus čuněte!

OTEC UBU

A pane Tyčko, co vaše ucho, je mu líp?

TYČKA

Nejlíp, jak jen může být, vašnostpane, když mu je zle. Následkem tím je olovem skloněno k zemi, protože jsem nemohl vytáhnout kulku.

OTEC UBU

Dobře na tebe! Však jsi taky chtěl pořád fezat do lidí. Co se týče mne, projevil jsem největší udatnost, a aniž jsem se vystavoval nebezpečí, pobil jsem vlastnoručně čtyři nepřátele, nepočítaje ty, kteří byli už mrtvi a které jsme dorazili.

TYČKA

Víte, Sloupe, co se stalo s malým Renským?

SLOUP

Dostal kulku do hlavy.

OTEC UBU

Tak jako divoký mák a pampeliška jsou v květu mládí skoseny nelítostnou kosou nelítostného žence, který nelítostně skosí jejich lítostnou hlavinku, tak malý Renský byl jako ten divoký mák, nicméně bojoval statečně, ale Rusů bylo taky moc.

SLOUP A TYČKA

Ha, vašnostpane!

OZVĚNA

Ha-ha-ha!

SLOUP

Co je? Připravme si fanfry.

OTEC UBU

Cože, to jsou jistě zas Rusové! Už toho mám dost! Ostatně, vždyť je to jednoduchá věc, jestli mne chytanou, strčím je do kapsy.

SCÉNA VI

PŘEDEŠLÍ. VSTOUPÍ MEDVĚD

TYČKA

Ha, pane z financí!

OTEC UBU

Jéje, podívejte se, pejsánek. Ten je hezký!

SLOUP

Dejte si pozor! Ó, takový obrovský medvěd! Kde mám municí?

OTEC UBU

Medvěd! Děsné zvíře! Já nešťastný, už jsem sežrán. Opatruj mě Bůh! Jde na mne! Ne, popadl Tyčku. To jsem si oddychl.

(Medvěd se vrhne na Tyčku. Sloup ho napadne nožem. Ubu uteče na skálu)

TYČKA

Ke mně, Sloupe! Ke mně! Pomoc, vašnostpane Ubu!

OTEC UBU

Šlaka, pomoz si sám, příteli. Prozatím se modlíme Otčenáš. Na každého dojde.

SLOUP

Už ho mám, už ho držím.

TYČKA

Nepovol, příteli, už mě začíná pouštět.

OTEC UBU

Sanctificetur nomen tuum.

TYČKA

Zbabělý ničemo!

SLOUP

Ach, kouše mne, Pane na nebi, smiluj se, umírám.

OTEC UBU

Fiat voluntas tua!

TYČKA

Podářilo se mi ho zasáhnout!

SLOUP

Hurá, už krvácí. *(Vojvodové křičí, medvěd řve bolestí a otec Ubu stále drmolí)*

TYČKA

Drž ho pevně, jen co se dostanu k svému výbušnému boxeru.

OTEC UBU

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

SLOUP

Máš ho? Já už nemohu.

OTEC UBU

Sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.

TYČKA

Aha, už ho mám. *(Zazní výbuch a medvěd padne mrtev)*

SLOUP A TYČKA

Sláva!

OTEC UBU

Sed libera nos a malo. Amen. Tak co, je nadobro po něm? Mohu slézt se skály?

SLOUP

(pohrdavě) Beze všeho.

OTEC UBU

(sestupuje) Můžete si blahopřát, neboť jste-li dosud na živu a šlapete-li dosud litevský sníh, vděčíte za to velkodušnosti Velmistra Pfinancí, který do umdlení, do vysílení, do ochraptění chrčil otčenáše za vaši spásu a třímal duchovní meč modlitby s chrabrostí právě takovou, s jakou vy jste třímali světský meč výbušného boxeru, náležející zde přítomnému vojvodovi Tyčkovi. Ba co dím, tak daleko jsme šli ve své obětavosti, že jsme neváhali vystoupit na vysokou skálu, aby naše modlitby měly blíž k nebi.

SLOUP

Odporný blbec!

OTEC UBU

To je velikánské zvíře. Díky mně máte co večeřet. To břicho, pánové! Řekové by se tam cítili mnohem volněji než v dřevěném koni. Nescházelo mnoho, drazí přátelé, a byli bychom se na vlastní oči přesvědčili o jeho objemu zevnitř.

SLOUP

Umírám hladem. Co budeme jíst?

TYČKA

Medvěda.

OTEC UBU

Ach, ubožáci, to ho budete jíst syrového? Nemáme čím rozdělat oheň.

SLOUP

Copak nemáme křesací kameny v puškách?

OTEC UBU

Vida, to máš pravdu. A pak se mi zdá, že nedaleko odtud je lesík, kde bude chraстí. Jdi ho nasbírat, pane Tyčko. *(Tyčka odejde sněhem)*

SLOUP

A nyní, pane Ubu, vyvrhněte medvěda.

OTEC UBU

Ó ne. Třeba není docela po něm. To můžeš udělat ty, když jsi už napolo sežrán a na celém těle pokousán, pro tebe se to docela hodí. Já zatím rozdělám oheň, než tu bude dříví.

(Sloup stahuje Medvěda)

OTEC UBU

Pozor, hmul se.

SLOUP

Ale pane Ubu, vždyť už vychladl.

OTEC UBU

To je škoda. Měli jsme ho sníst teplého. To způsobí Velmistrovi Pfinanci žaludeční obtíže.

SLOUP

(stranou) Hnusný chlap! *(Nahlas)* Pomozte mi trochu, pane Ubu, nemohu sám všechno zastat.

OTEC UBU

Ne, já nedělám nic! Jsem přece strašně unaven!

TYČKA

(se vract) To je sněhu, přátelé, člověk by řekl, že je v Kastilii nebo na severním pólu. Začíná se šefit. Za hodinu bude úplná tma. Pospěšme si, dokud na to vidíme.

OTEC UBU

Ano, slyšíš, Sloupe? Dělej, dělejte oba. Napíchněte zvíře na rožeň, pečte zvíře, já mám hlad.

SLOUP

Tohle už přestává všechno! Buď budeš pracovat, nebo nedostaneš nic, rozumíš, žroute?

OTEC UBU

Mně je to jedno, sním ho třeba syrového, ale vy na tom budete bledě. A vůbec, mně se chce spát!

TYČKA

Co se dá dělat, Sloupe? Uděláme si večeři sami. Jemu nedáme nic a je to. Nebo by mohl dostat kosti.

SLOUP

To se ví. Sláva! Oheň už plápolá.

OTEC UBU

Tak, to je vono. Teď bude pěkně teploučko. Ale vidím všude Rusy. Bože, to byl útek! *(Usne)*

TYČKA

Rád bych věděl, jestli Renský mluvil pravdu, když říkal, že matka Ubu byla sesazena. Nic bych se nedivil.

SLOUP

Pospěšme si s večeří!

TYČKA

Ne, musíme si napřed promluvit o důležitějších věcech. Myslím, že bychom si měli ověřit tu zprávu.

SLOUP

To je pravda. Necháme tu otce Ubu, nebo s ním zůstaneme?

TYČKA

Ráno je moudřejší večera, vyspěme se na to a pak uvidíme, co se dá dělat.

SLOUP

Ne, bude lépe použít noci a zmizet.

TYČKA

Pojďme tedy.

(Odcházejí)

SCÉNA VII

OTEC UBU

(mluví ze spaní) Ach, pane ruský dragoun, pozor, nestřflejte sem, jsou tady lidi. Hele, Obruba, jak je ošklivý, člověk by řekl, že je to medvěd. A žene se na mne Hromoslav. Medvěd, medvěd! Ha, už leží. Pane Bože, ten je tvrdý! Já nebudu nic dělat. Jdi pryč, Hromoslav! Slyšíš, darebo? A teď zase Renský a Car. Jejej! Nabijou mi! A matka Ůbu! Kde jsi vzala tolik zlata? Tys ukradla moje zlato, šátrala jsi v mém hrobě, ukrytém ve varšavské katedrále, co je poblíž Luny. Jsem už dávno mrtev, Hromoslav mne zabil a pochoval mě ve Varšavě po boku Vladislava Velkého a taky v Krakově po boku Jana Zikmunda a taky v toruňské hladomorně s Obrubou. Už je tu zas! Táhni už pryč, zatracený medvěde! Jsi podobný Obrubovi. Slyšíš, zvíře Satanovo? Ne, neslyší. Prasáci mu uřfzli uši. Kuchejte mozky, řežte uši, utrhňte finance a pijte až na smrt, takový je život Prasáků, takové je blaho Velmistra Pfinancí.

(Odmlčí se a spí)

JEDNÁNÍ PÁTÉ

SCÉNA I

Je noc.

OTEC UBU SPÍ. VSTUPUJE MATKA UBU, NEVIDOUC HO

Je úplná tma.

MATKA UBU

Konečně jsem v bezpečí. Jsem tu sama a to není škoda. Byl to ale šílený útěk! Proběhnout celé Polsko za čtyři dny! Všechna neštěstí se na mne sesypala najednou. Sotva ten hrozný osel odejde, spěchám se obohatit do krypty. Brzy potom by mě byl málem ukamenoval Hromoslav se svou vzteklou bandou. Ztratím svého kavalíra vojvodu Klína, který byl tak zamilován do mých vnuč, že omdlíval blahem, když mne viděl, a dokonce prý i když mne neviděl, což je vrchol lásky. Ten ubohý hoch by se dal pro mne rozpoltit. Hromoslav ho také na důkaz toho rozčtvrtil. Pif, paf, bum! Ach, myslela jsem, že umřu. Potom se tedy dám na útěk, pronásledována zuřící hordou. Opustím palác, dorazím k Visle, kde všechny mosty jsou střeženy. Přeplavu řeku doufajíc, že unavím své pronásledovatele. Ze všech stran se sběhne šlechta a pustí se za mnou. Tisícekrát jsem byla v nebezpečí života, obklíčena Poláky dychtícími po mé záhubě. Konečně jsem zmátla jejich zuřivost a po čtyřech dnech útěku sněhem, pokrývajícím kdysi mé království, přicházím se ukrýt sem. Ty čtyři dny jsem nejedla ani nepila. Hromoslav mi byl v patách... Konečně jsem zachráněna. Ach, umírám únavou a zimou! Ale ráda bych věděla, co se stalo s mým tlustým kašparem, totiž s mým veleváženým manželem. Že

jsem mu pobrala financí! Že jsem mu nakradla rixdalů! Že jsem mu stopila prachů! A jeho pfinančení kůň zatím chcípá hladem: ten chudák k ovsu moc často nepřišel. To je podařená historie! Ale bohužel jsem přišla o poklad. Ten zůstal ve Varšavě. Ať ho hledá, kdo chce!

OTEC UBU

(se začíná probouzet) Chyťte matku Ubu, uřízněte jí uši!

MATKA UBU

Ach Bože, kde to jsem? Blouzním. Ó, Bože!

Díky nebi, pane Ubu,
tady vidím vaši hubu.

Musím dělat roztomilou. Tak co, tloušťku, jak ses vyspal?

OTEC UBU

Moc špatně, ten medvěd dal hroznou práci. Zápas masožravců s tlustokožci, ale masožravci nadobro snědli a sežrali tlustokožce, jak se přesvědčíte, až se rozední. Slyšíte, vznešení vojvodové?

MATKA UBU

Co to blábolí? Je ještě pitomější, než když odcházel. S kým to mluví?

OTEC UBU

Tyčko, Sloupe, hovnajs v pytlí, odpovězte mi přece! Kde jste? Ach bojím se! Přece tady někdo mluvil. Kdo to mluvil? Doufám, že ne medvěd. Hovnajs! Kde mám sirky? Aha, přišel jsem o ně ve válce.

MATKA UBU

(stranou) Využijme situace a noci, zahrajme nadpřirozené zjevení a vynuťme na něm slib, že nám odpustí naše krádeže.

OTEC UBU

Ale u svatého Antonína, někdo tu mluví! Kristova noho, ať visím!

MATKA UBU

(změněným hlasem) Ano, pane Ubu, kdosi skutečně mluví a trouba archandělova, která pozdvihne mrtvé z prachu a popela,

nepromluví jinak. Slyšte ten přísný hlas. Je to hlas svatého Gabriela, který radí vždy dobře.

OTEC UBU

No jo, leda to.

MATKA UBU

Neskákejte mi do řeči, nebo toho nechám a máte po ftákách.

OTEC UBU

Už mlčím, už ani nedutám. Pokračujte, paní Příšerová.

MATKA UBU

Zůstali jsme tedy u toho, pane Ubu, že jste tloušťku.

OTEC UBU

Náramný, skutečně, to je správné.

MATKA UBU

Mlčte, k čertu!

OTEC UBU

Oho, andělé neklejť!

MATKA UBU

(stranou) Hovnajs! *(Pokračuje)* Jste ženat, pane Ubu?

OTEC UBU

Zajisté. S revidanou potvorou.

MATKA UBU

Chcete říci, že je to žena velmi půvabná?

OTEC UBU

Obluda! Do všeho strká drápy a člověk neví, jak ji nachytat.

MATKA UBU

Musíte ji získat mírností, sire Ubu, a pak uvidíte, že se přinejmenším vyrovná Kapuánské Venuši.

OTEC UBU

Kdo že má vši?

MATKA UBU

Vy mne neposloucháte, pane Ubu, věnujte mi větší pozornost. (*Stranou*) Teď rychle, než se rozední. (*K otci Ubu*) Pane Ubu, vaše žena je skvělá a rozkošná, nemá jedinou chybičku.

OTEC UBU

Mýlíte se, není chyby, kterou by neměla.

MATKA UBU

Tak ticho! Vaše žena vám není nevěrná.

OTEC UBU

Rád bych věděl, kdo by se do ní zamiloval. Je to harpyje!

MATKA UBU

Vůbec nepije.

OTEC UBU

Leda od té doby, co jsem před ní schoval klíč od sklepa. Předtím byla už v osm hodin ráno nalitá a voňavkovala se kořalkou. Od té doby, co si na to here heliotrop, nesmrdí víc. Mně je to jedno.

MATKA UBU

Pošetilá osobo! Vaše žena vám nekrade zlato.

OTEC UBU

No ne, ale jděte!

MATKA UBU

Nezpronevěřila ani krejcar!

OTEC UBU

Svědkiem je náš pan vznešený a neblahý pfinanční kůň, který nedostal žrát plně tři měsíce a musel být po dobu tažení vláčen za uzdu přes celou Ukrajinu. Však taky při konání své povinnosti chudák zašel.

MATKA UBU

To všechno je lež, vaše žena je přímo vzorná, zato vy jste mi pěkný ohavník!

OTEC UBU

To všechno je pravda. Má žena je ničemnice, zato vy jste mi pěkná sardel!

MATKA UBU

Mějte se na pozoru, otče Ubu!

OTEC UBU

Ach, máte pravdu, zapomněl jsem, s kým mluvím. Ne, já to neřek.

MATKA UBU

Zabil jste Václava.

OTEC UBU

To není moje vina. Chtěla to matka Ubu.

MATKA UBU

Dal jste zavraždit Boleslava a Ladislava.

OTEC UBU

Dobře na ně. Chtěli mi ublížit.

MATKA UBU

Nesplnil jste svůj slib Obrubovi a později jste ho zabil.

OTEC UBU

Radší než on ať vládnu v Litvě já sám. Prozatím nevládneme ani jeden, ani druhý. Tak vidíte, že já nic.

MATKA UBU

Zbývá vám jediný způsob, jak získat odpuštění.

OTEC UBU

Který? Jsem zcela ochoten stát se světcem, chci být biskupem a vidět své jméno v kalendáři.

MATKA UBU

Musíte odpustit matce Ubu, že zpronevěřila trochu peněz.

OTEC UBU

Tak počkejte! Odpustím jí, až mi všechno vrátí, až ji pořádně seřežu až vzkřísí mého pfinančního koně.

MATKA UBU

Zbláznil se do svého koně. Ach, jsem ztracena, už svítá.

OTEC UBU

Konec konců jsem ale rád, že aspoň mám jistotu, že mě má drhá okrádala. Mám to teď z bezpečného pramene. Omnis a Deo scientia. Což znamená: omnis – všechno, a Deo – vědění, scientia – pochází od Boha. Tu máme vysvětlení celého zjevu. Ale paní Příšerová mlčí. Škoda, že jí nemohu nabídnout něco k posilnění. To, co povídala, bylo velmi zábavné. Podívejme se, svítá! Pane bože! Při mém pfinančním koni! Vždyť je to matka Ubu!

MATKA UBU

(umíněně) To není pravda, vyobcuju vás z církve!

OTEC UBU

Ó ty mrcho!

MATKA UBU

Taková bezbožnost!

OTEC UBU

No tohle přestává všechno! Vidím přece, že jsi to ty, ty štekno pitomá! Co tu k čertu děláš?

MATKA UBU

Klín je mrtev a Poláci mě vyhnali.

OTEC UBU

Mne zas vyhnali Rusové: vznešené duše se potkávají.

MATKA UBU

Řekni spíš, že vznešená duše potkala osla.

OTEC UBU

Myslíš? Tak tedy teď potká ploskonožce. *(Hodí na ni medvěda)*

MATKA UBU

(padajíc pod tňou medvěda) Ach bože můj, běda! Ach, umírám! Dusím se! Už mne kouše, už mne polyká, už mne tráví!

OTEC UBU

Vždyť je mrtvý, ty potrhlá! Ačkoliv třeba vlastně ne. Ach ne, Bože, není mrtvý, zmizme! *(Vyleze na skálu)* Pater noster qui es...

MATKA UBU

(se uvolňuje) Co to? Kde je?

OTEC UBU

Pane na nebi, ona je tu ještě! Copak se toho pitomého stvoření nezbavím? Je ten medvěd už mrtvý?

MATKA UBU

Ale ovšem, ty osle hloupý, vždyť je studený. Kde se tady vzal?

OTEC UBU

(zmateně) Já nevím. Aha, už vím. Chtěl sežrat Sloupa a Tyčku, ale já ho zabil pomocí Otčenáše.

MATKA UBU

Sloup, Tyčka, Otčenáš! Co to znamená? On se zbláznil, u finance!

OTEC UBU

Stalo se přesně to, co říkám. A ty jsi blbá, cigorko!

MATKA UBU

Vyprávěj mi o svém tažení, otče Ubu.

OTEC UBU

Ale chraň Bůh! To je moc dlouhé! Všechno, co vím, je to, že přes svou nepopíratelnou udatnost jsem byl ode všech bit.

MATKA UBU

Cože, i od Poláků?

OTEC UBU

Křičeli, ať žije Václav a Hromoslav! Myslel jsem, že mě chtějí rozčtvrtit. Ti zuřivci! Taky zabili Renského.

MATKA UBU

To je mi jedno! Víš, že Hromoslav zabil vojvodu Klína?

OTEC UBU

To je mi jedno! Taky zabili chudáka Lascyho.

MATKA UBU

To je mi jedno!

OTEC UBU

Poslouchej, už ať jsi tady, mrcho! Poklekní před svým pánem.
(*Chytne ji a přinutí ji pokleknout*) Propadla jsi hrdlem.

MATKA UBU

Ó, ó, pane Ubu!

OTEC UBU

Ó, ó, ó, jsi s tím už hotova? Já začnám: kroucení nosu, rvaní vlasů, zavedení dřevíčka do uší, extrakce mozku patami, roztrhání zadní části, částečné nebo úplné odstranění mčhy, nemluvě o odnětí plovacího měchýře, a konečně velké, obnovené Stětí hlavy na způsob svatého Jana Křtitele, to vše podle Písma svatého, právě tak podle Starého jako podle Nového zákona, uspořádáno, opraveno a zdokonaleno zde přítomným Velmistrem Pfinancí! Zamlouvá se ti to, nemehlo? (*Sápe se na ni*)

MATKA UBU

Milost, pane Ubu!

(*Velký hluk u vchodu do jeskyně*)

SCÉNA II

PŘEDEŠLÍ, HROMOSLAV VPADNE DO JESKYNĚ SE SVÝMI
VOJÁKY

HROMOSLAV

Kupředu, přátelé! Ať žije Polsko!

OTEC UBU

Ou, ou! Počkajf trochu, pane Polák. Počkaj, až budu hotov s madame mou polovicí.

HROMOSLAV

(*udeřt ho*) Tu máš, zbabělče, surovče, blbče, ošklivče, lakomče, nevěřče!

OTEC UBU

(*se brání*) Na, tu máš! Poláku, všiváku, mrzáku, hlupáku, bubáku, rošťáku!

MATKA UBU

(*bije ho rovněž*) Tu máš, mamlase, ty prase, ťulpase, bimbase!
(*Vojáci se řítí na manžele Ubuovi, kteří se brání, seč mohou*)

OTEC UBU

Bohové! To je mazec!

MATKA UBU

Máme nohy, páni Poláci.

OTEC UBU

Při mém zeleném ptáku, bude už konec konců konečně konec? Zase jeden! Ach, kdybych tu měl svého pfinančního koně!

HROMOSLAV

Bijte, bijte dál!

HLASY VENKU

Ať žije otec Ubu, náš velký finančník!

OTEC UBU

Aha, tady jsou! Hurá! Už jsou tu Ubuisté. Kupředu, pojdte, potřebujeme vás, pánové z Pfinancí!

(*Vstoupí vojvodové, vrhnou se do vřavy*)

TYČKA

Ven s Poláky!

SLOUP

Hoho, opět se shledáváme, vašnostpane z financí. Kupředu ze všech sil! Prorazte ke dveřím. Jak budeme venku, můžeme vzít draka.

OTEC UBU

O to nic, v tom já vynikám. Au! Ten mě praštil!

HROMOSLAV

Bože, jsem raněn.

LECZINSKÝ

To nic není, sire.

HROMOSLAV

Ne, jsem jen omráčen.

SOBĚSKÝ

Bijte, bijte dál, ti otrapové jsou už u dveří.

TYČKA

Už jsme tady. Za námi! Tím pádem už vidím na oblohu.

SLOUP

Odvahu, sire Ubu!

OTEC UBU

Jo, mám plné kalhoty! Kupředu, krucihinjs! Píchejte, bodejte, mlaťte, vražděte! Kruci-Ubu! Aha, už to slábne.

TYČKA

Už jsou u dveří jenom dva.

OTEC UBU

(omráčí je medvědem) Jeden a druhý. Uf, já jsem venku! Utíkejme! Za námi, ostatní, a zčerstva!

SCÉNA III

Scéna představuje Livonsko pod sněhem. Ubuové a jejich družina na útěku.

OTEC UBU

Myslím, že už nechali pronásledování.

MATKA UBU

Ano, Hromoslav se šel dát korunovat.

OTEC UBU

Já mu tu korunu nezávidím.

MATKA UBU

Máš pravdu, otče Ubu.

(Mizí v dáli)

SCÉNA IV

Paluba lodi, která pluje po Baltickém moři. Na palubě otec Ubu a celá jeho tlupa.

KAPITÁN

Jak znamenitý větřík!

OTEC UBU

Nelze popřít, že letíme rychlostí takřka zázračnou. Děláme aspoň milion uzlů za hodinu, a tyto uzly mají tu přednost, že když se jednou udělají, nikdy se už nerozdělají. Je ovšem pravda, že máme vítr v zádech.

SLOUP

Jak ponurý pitomec!

(Přijde náraz větru, loď se silně nakloní)

OTEC UBU

Oj! Aj! Bože! Teď se překotíme. Vždyť ta tvoje loď jede na křivo, vždyť spadne!

KAPITÁN

Všichni na podvětrný bok! Rozviňte přední plachtu!

OTEC UBU

To zas ne! Nechoďte všichni na jednu stranu! To je neopatrnost! A představte si, že by se vítr obrátil: sletíme do vody a sežerou nás ryby!

KAPITÁN

Zpáteční páru, přitáhnout plachty a naplno!

OTEC UBU

Cože? Žádnou zpáteční páru, jede se domů! Já mám přece naspěch! Jede se, slyšíte? Je to tvoje vina, ty osle kapitánská, že tam ještě nejsme. Už jsme dávno měli dojet. Ou, ou, počkejte, budu teda velet sám. Čelem vzad! Plnou parou! Pánubohu poručeno: teď! Zakotvit nad větrem, zakotvit pod větrem! Sviňte plachty, napněte plachty, kormidlo vpřed, kormidlo vzad, kormidlo na stranu. Vidíte, že to jde. Jeďte napříč vlnami a všechno bude v úplném pořádku.

(Všichni se řehtají, vítr roste)

KAPITÁN

Jděte pro kosatku, stáhněte ji až do ráhna!

OTEC UBU

To není špatné, ba to je dokonce výborné. Slyšíte, pane Mužstvo, máte jít pro posádku a zůstaňte tam až do rána!

(Někteří se mohou popukat smíchy. Přes palubu se převalí vlna)

OTEC UBU

Taková potopa! To je výsledek opatření, která jsme nařídili.

MATKA UBU A SLOUP

Mořeplavectví je okouzlující věc!

(Převalí se druhá vlna)

SLOUP

(promočen) Střežte se Satanáše a jeho stříkaček!

OTEC UBU

Sire číšníku, přineste nám něco k pití.

(Všichni se usazují k pít)

MATKA UBU

Je to radost, že zakrátko zas uvidíme sladkou Francii, staré přátele a náš hrad v Mondragonu!

OTEC UBU

Jo, hned tam budem. Za chvíli jsme pod hradem Elsinorem.

SLOUP

Jsem jako vyměněn, když si vzpomenu, že spatřím své drahé Španělsko.

TYČKA

Ano, a ohromíme své krajany vyprávěním o našich podivuhodných dobrodružstvích.

OTEC UBU

No samo sebou! A já se dám jmenovat Velmistrem Pfinancí v Paříži.

MATKA UBU

Výborně! Ach, co to bylo? Takový otřes!

TYČKA

To nic není. To jak jsme objížděli mys Elsinorský.

SLOUP

A teď náš ušlechtilý koráb uháně s větrem o závod po šerých vlnách Severního moře.

OTEC UBU

Moře chmurné a nehostinné, které omývá zemi, zvanou Germanie, proto tak pojmenovanou, že každý obyvatel této země má nějakou mánii.

MATKA UBU

Tomu já říkám vzdělání! Je to prý překrásná země.

OTEC UBU

Ach, pánové, ať je jak chce krásná, Polsku se nevyrovná. Kdyby nebylo Polska, nebylo by Poláků!

Konec

A teď, protože jste hezky poslouchali a chovali se slušně, zazpíváme vám

PÍSNÍČKU O KUCHÁNÍ MOZKŮ

Po dlouhá léta byl jsem řezbářem,
moje choť modistkou v ulici Všech Svatých,
k Martovu poli jsem byl přífařen
a vydělali jsme hezkých pár zlatých.
Když se v neděli vyčasilo, vivat!
natáhli jsme si nové hadry,
na kuchání mozků jsme se šli dívat,
na Opařenku, honosit se kvádry.

Koukej, koukej, mašina se točí,
koukej, koukej, jak mozek vyskočí,
koukej, koukej, soukromníkům z vočí:

Hurrá, zatrubte prdelí v tubu,
ať žije náš dobrý otec Ubu!

Naši dva fakani, plní marmelády,
s panáky z hadrů na kozlíku venku,
třímali tuto chloubu promenády
a nesem se vesele na Opařenku.
Cpeme se hromadně do první řady,
k zábradlí se musíme dostat nejprve.
Stoupnu si na tohle kamení tady,
abych si nezmazal křápy od krve.

Koukej, koukej, mašina se točí,
koukej, koukej, jak mozek vyskočí,
koukej, koukej, soukromníkům z vočí:

SBOR

Hurrá, zatrubte prdelí v tubu,
ať žije náš dobrý otec Ubu!

To už jsme mozkem bílí až po čepici,
fakani se živí, máme trošku strach,
vidouce pulmistra třímají sudlici
a rány a broky a broky a prach.
Najednou vidím v koutě u mašiny
kušnu rošťáka, která je mi známá,
člověče, jářku, to nebude jiný,
ty jsi mě okrad, upadniž ti tlama.

Koukej, koukej, mašina se točí,
koukej, koukej, jak mozek vyskočí,
koukej, koukej, soukromníkům z vočí:

SBOR

Hurrá, zatrubte prdelí v tubu,

ať žije náš dobrý otec Ubu!

Najednou mne choť za rukáv vleče:
bambulo, teď se vytáhni:
flákni ho po držce, teď ti neuteče,
půlmistr se zrovna někam naklání. -
Skvělá to úvaha, které není rovno,
alespoň tak mé odvaze zdálo se,
plácnu na soukromníka gigantické hovno,
ono se půlmistrovi rozmázlo po nose.

Koukej, koukej, mašina se točí,
koukej, koukej, jak mozek vyskočí,
koukej, koukej, soukromníkům z vočí:

SBOR

Hurrá, zatrubte prdelí v tubu,
ať žije náš dobrý otec Ubu!

To už ale přes plot velmi prudce letím,
rozduřený dav mnou cloumá v okamžení,
po hlavě se nesu mezi strašným smetím
do té černé díry, co z ní návrat není. -
Takhle to dopadá, když se jde v neděli
na Opařenku, na mozkové polcení,
vyjdete si ven, abyste věděli,
živí, a zpátky jdete usmrčení.

Koukej, koukej, mašina se točí,
koukej, koukej, jak mozek vyskočí,
koukej, koukej, soukromníkům z vočí:

SBOR

Hurrá, zatrubte prdelí v tubu,
ať žije náš dobrý otec Ubu!

alfred jarry / ubu

Z francouzského originálu přeložili
Prokop Voskovec (*Ubu králem, Ubu spoutaný,
Ubu na homoli, Paralipomena k Ubuovi,
Otázky divadla a O zbytečnosti divadla v divadle*)
a Petr Turek (*Ubu paroháčem, Proslov Alfreda Jarryho při
premiéře hry Ubu králem, Další představení hry Ubu králem,
Naumachie, Názor pana Ubu na 14. červenec,
Erotické pohyby pana Ubu
a Jarryho návrh na shromáždění her*)
Předmluvu napsal Ludvík Kundera.
Ilustrovala Miloslava Preslová.
Obálku, grafickou úpravu navrhl
a sazbu z písma Bodoni Book
zhotovil Michal Šiml.
Vydalo nakladatelství KRA,
Zelený pruh 4, 147 00 Praha 4,
jako svou 4. publikaci v roce 1993.
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

V NAKLADATELSTVÍ KRA DOSUD VYŠLO

Apollinaire: Hrdinské činy mladého dona Juana
Baudelaire: Důvěrné deníky
Lautréamont: Souborné dílo – Zpěvy Maldororovy, Poesie,
Dopisy
P. Verlaine – Jeden z absolutních, uspořádal Jan Vladislav
J. Štyrský: Život Rimbauda
A. Jarry: Ubu – Čtyři divadelní hry, texty

V TOMTO ROCE VYCHÁZÍ

Jaro, léto 1994:

Urmuz: *Paginí bizare (Podivné stránky)* Krátké absurdní texty kultovního autora rumunské avantgardy, který je jedním z předchůdců surrealismu. (cca 70 str., brož., ilustrace)

J. Durych: *Tři cesty Evropou - Plížení Německem, Pouť do Španělska, Římská cesta* Málo známé „duchovní cestopisy“ po Evropě počátku století. (cca 310 str., váz., ilustrace)

V. Kafka: *Studie o německé literatuře* Významný překladatel je autorem řady zasvěcených studií na téma velké osobnosti německé literatury od Jean-Paula přes G.Benna, G.Trakla, F.Kafka, H.Bölla, G.Grasse až po P.Bichsela a další. (cca 400 str.)

Tituly připravované pro předvánoční trh:

Ch. Baudelaire: *Korespondence* První české vydání rozsáhlého výběru z korespondence prokletého básníka. 200 Baudelaireových dopisů přeložil a komentářem opatřil Jan Vladislav.

François Villon: *Souborné dílo* První české souborné vydání celého básnického díla Fr. Villona. Doplněno vysvětlivkami, rejstříkem, úvodní studií (cca 200 str., váz., ilustrace.)

Charles Baudelaire: *Deníky z cest* První český překlad dvou autobiografických textů *Bruselská léta* a *Kniha o Belgii*. Silou výpovědi srovnatelné s Důvěrnými deníky. (cca 80 str., brož.)

J. Štyrský: *Emilie přichází ke mně ve snu* Po 61 letech reedice dnes nedostupného textu, s deseti autorovými fotomontážemi. (cca 40 str., 10 fotomontáží, brož.)

G. Naum: *Athanor* Výbor z celoživotního básnického díla rumunského surrealisty v překladu Ludvíka Kundery. Autor obdivovaný A.Bretonem. S úvodní studií. (cca 80 str., brož.)

Knihy objednávejte včas prostřednictvím distribuční firmy MATA
Podbělohorská 17, 150 00 Praha 5, tel. 52 46 00